

Riktlinje för tilläggsbelopp för barn eller elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd

UN 2016/1136

Antagen av Utbildningsnämnden 2016-04-20

Tilläggsbelopp kan ges till barn i förskolan och elever i skolan med behov av extraordinära stödåtgärder som inte har koppling till den vanliga undervisningen. De extraordinära insatserna ges till det enskilda barnets/elevens behov av omfattande stöd och för att ge förutsättningar för att kunna fullgöra sin skolgång.

Ett barns eller elevs diagnos kan aldrig ersätta en pedagogisk bedömning av barnets/elevens behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets/elevens behov.

Enligt skollagen 2010:800, betonas att alla barn och elever ska ges likvärdiga förutsättningar att uppnå målen för utbildningen och utvecklas så långt som möjligt.

Barnens och elevernas lärande och personliga utveckling

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.¹

Norrköpings kommuns resursfördelning

Enligt skollagen, 2010:800, ska kommuner fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.²

I Norrköpings kommun tilldelas varje barn/elev ett grundbelopp samt en strukturersättning. Förskolor och grundskolor erhåller strukturersättning enligt separat beräknat strukturindex för enheten, som baseras på föräldrarnas utbildningsbakgrund. Strukturbidrag tilldelas även gymnasieskolor som tar emot elever med låga meritvärden från grundskolan. Bestämmelserna i skollagen innebär att såväl kommunala som fristående verksamheter inom ramen för sina grundresurser ska kunna ge stöd till flertalet barn/elever. Samtliga verksamheter ska kunna anpassa sin organisation så att hänsyn tas till barns/elevers behov och förutsättningar. Både kommunala och fristående förskolor och skolor ansöka om tilläggsbelopp för barn/elever som har omfattande behov av särskilt stöd.

Grundbelopp enligt vad som avses enligt skollag och skolförordning

Förskolor, skolor samt fritidshem ska tilldelas tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser. Resurserna fördelas i form av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp. Grundbeloppet bestäms av kommunen, ett belopp för varje barn i förskola, i förskoleklass, i grundskola samt i fritidshem. För elever i gymnasieskolan tillämpas programpriser.

- Grundbeloppet för förskola och fritidshem avser ersättning för omsorg och pedagogisk verksamhet, pedagogiskt material och utrustning, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Samma fördelning av resurser ska tillämpas till kommunal och fristående förskola och fritidshem.

¹ Samtliga skolformer och fritidshemmet, 3 kap. 3§.

² Skollagen 2010:800. 2 kap. 8 a §. SFS 2014:458.

- Grundbeloppet för förskoleklass, grundskola och grundsärskola samt gymnasieskola och gymnasiesärskola ska avse ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Samma fördelning av resurser ska tillämpas till kommunal och fristående förskoleklass, grundskola och gymnasieskola.
- Strukturersättning – förskolor och grundskolor erhåller strukturersättning enligt separat beräknat strukturindex för enheten, som baseras på föräldrarnas utbildningsbakgrund. Strukturbidrag tilldelas även gymnasieskolor som tar emot elever med låga meritvärden från grundskolan.

Bidrag i form av tilläggsbelopp för kommunala och fristående förskolor och skolor samt fritidshemmet

Skollagens avsikt med tilläggsbelopp finns beskrivna i skollagen för de olika skolformerna samt för fritidshemmet. Texten bifogas i bilaga.

Tilläggsbelopp enligt skol- och gymnasieförordning

Med tilläggsbelopp avses till exempel ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder som inte har anknytning till den vanliga undervisningen.

Detta innebär för barn och elever i Norrköping

I Norrköpings kommun gäller riktlinjer för tilläggsbelopp för både kommunal och fristående förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Ett barns eller elevs diagnos kan aldrig ersätta en pedagogisk bedömning av barnets/elevens behov av särskilt stöd.

Förskolechef och rektor med ansvar för särskilt stöd i förskola, i förskoleklass, fritidshem och skola ska beskriva vad som barn/elev kan få hjälp med i den ordinarie verksamheten samt vilka extra anpassningar som skett. *Därefter kan ansökan om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder ske.*

Tilläggsbelopp ska utbetalas för barn och elever i behov av omfattande särskilt stöd med början läsåret 2016-2017.

Kriterier för tilläggsbelopp

- Barn/ elever med medicinsk funktionsnedsättning. Medicinsk funktionsnedsättning är ett samlingsbegrepp för olika kroniska och långvariga sjukdomstillstånd.
- Barn/elever som på grund omfattande funktionsnedsättning behöver extraordinära stödåtgärder för att vistas i förskole- eller skolmiljö.
- *Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets/elevens behov.*

Ansökan om tilläggsbelopp

För ansökan om tilläggsbelopp finns en rutin samt ansökningsblankett på Norrköpings kommuns hemsida E-tjänster och blanketter:

<https://etjanst.norrkoping.se/>

Ansökan inklusive underlag undertecknas av förskolechef eller rektor och sänds i slutet kuvert till:

Utbildningskontoret/ tilläggsbelopp
601 81 Norrköping

Bilaga 1

Ansvarsfördelning enligt skollag och allmänna råd³**Förskola, 8 kap. 23 §**

Tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

- *Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för ett barn *i behov av särskilt stöd*, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Förskoleklass, 9 kap. 21 §

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

- *Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev *i behov av särskilt stöd*, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Grundskola, 10 kap. 39§

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning.

- *Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Grundsärskola, 11 kap. 38 §

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning.

- *Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

³ <http://www.regeringen.se/contentassets/116bb74eb72f41ccb6bd2db44443f561/tillaggsbelopp-for-sarskilt-stod-till-barn-och-elever-prop.-201516134.pdf>

Fritidshem inklusive 10-12 årsverksamhet, 14 kap. 17 §

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

- *Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev *i behov av särskilt stöd*, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Gymnasium med nationella program, 16 kap. 54 §

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning.

- *Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Gymnasium med introduktionsprogram, 17 kap. 34 §

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning.

- *Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande ekonomiska eller organisatoriska svårigheter uppstår för kommunen.

Gymnasium, gymnasiesärskola, 19 kap. 47 §

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller som ska erbjudas modersmålsundervisning.

- *Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.*

Hemkommunen är *dock* inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev som är i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Annan pedagogisk verksamhet, 25 kap. 13 §

Tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

- *Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov.*

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev som är i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Allmänna råd för kvalitet i Förskolan

För barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling är en generell god kvalitet i förskolan det viktigaste. Enligt läroplanen ska alla barn få uppleva den tillfredsställelse det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att uppleva sig vara en tillgång i gruppen. Det är därför viktigt att särskilt stöd som i vissa fall behöver ges till enskilda barn så långt som möjligt tillgodoses i den ordinarie verksamheten och inte via särlösningar. I vissa fall kan det vara nödvändigt att komplettera det särskilda stödet med exempelvis konsultation och handledning till personalen inom det specialpedagogiska, medicinska eller psykologiska området och även av andra specialister. En minskning av antalet barn i barngruppen eller anpassning av lokalerna kan vara andra stödåtgärder. Stödet kan i vissa fall ges som personalförstärkning, antingen till barngruppen generellt eller till det enskilda barnet.⁴

Huvudmannen ska

Ha en fungerande modell för resursfördelning som tar hänsyn till de lokala förutsättningarna och behoven i de olika förskoleenheterna, såsom

- upptagningsområdenas socioekonomiska karaktär,
- barnens ålder,
- personalens kompetens,
- lokalernas och utemiljöns utformning,
- barn med annat modersmål än svenska,
- barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling,
- barngruppens sammansättning och storlek.

Förskolechef ansvarar för

- att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ges det stöd som deras speciella behov kräver.
- om det framkommer att ett barn har behov av särskilt stöd, ska förskolechefen se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna.⁵

⁴ Allmänna råd med kommentarer. Förskolan, Skolverket 2013.

⁵ Skollagen 2010:800, 8 kap.9§ särskilt stöd.

I förskoleklass, fritidshem, grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan ansvarar huvudmannen för

- att regelbundet förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, samt
- att skapa rutiner för att undersöka att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd fungerar på skolenheterna och i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.⁶

Rektor ansvarar för

- stöd i form av extra anpassningar om det inom ramen för undervisningen, eller på annat sätt på olika sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds om de särskilda anpassningarna inte skulle vara tillräckliga eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.
- att samråd sker med elevhälsan samt att elevhälsans olika kompetenser tas tillvara i ett tidigt skede i arbetet med extra anpassningar dels för att identifiera en elevs behov, dels för att stödja lärare och övrig skolpersonal.
- att utarbeta åtgärdsprogram för elever som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som ansvarar för uppföljning och utvärdering. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.⁷

⁶ Allmänna råd för anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Skolverket 2014

⁷ Se även skollagen 3 kap. 4§ och 5a§ samt 6-12 §§ särskilt stöd